

UTROPIA

STUDENTAVISA I TROMSØ

27. SEPTEMBER 1985

NR. 8

10. ÅRGANG

CINEMA DIRECT FILM OG FORSKNING

Det begynner nå å gå mot slutten på et 10 ukers kurs i kortfilm som har vært arrangert ved Universitetet i høst. 15 deltagere har vært med på en intens opplæring innenfor Cinema Direct. Kurset skal blant annet være et ledd i arbeidet med å bygge opp kompetanse på bruk av film innenfor forskning.

Reportasje
side 6

Studentrådet ønsker prinsippdebatter

Skibotn-seminaret. Her ønsker man en diskusjon med bakgrunn i næringslivs- støtte til studentpolitiske tiltak generelt.

Det er også bebudet en prinsipiell debatt på om hvorvidt det er riktig at en og samme person innehar vervet som formann i Samskipnadsstyret og stillingen som Studentutvalgssekretær.

Dette spørsmålet ble reist i forbindelse med behandlingen av ansettelse av ny SU-sekretær for de neste to semester i Studentrådet. Saken ble forøvrig ut-satt. UTROPIA har også mottatt to le- serbrev i denne forbindelse.

Flere prinsippdebatter står nå for dø- ren innen studentpolitikken i Tromsø. Både når det gjelder helse og sosi- alordningen ved Universitetet og når det gjelder reklamefinansiert student- politikk, har Studentrådet ytret ønske om mer prinsipielle debatter som kan stake opp en støere kurs for en frem- tidig politikk. Når det gjelder helse og sosialspørsmål er det diskusjon om hvilke tiltak som skal prioriteres i fremtiden.

Noen i Studentrådet stilte også spørs- målstejn ved at Studentutvalget ønsket støtte fra næringslivet til avvikling av

AKTIVT KRISTENT FORUM

De studentsosiale akti- viteter er i gang igjen. Kristent Forum har alt klar en liste over en del av sine aktiviteter i høst. I et intervju med sin le- der, presenterer de seg og deres tilbud til stu- dentene.

Side 3

Velferds- politikken under debatt

Side 7

Rett til bostøtte

Side 2

POLEN CHILE IRAN

UTROPIA går ut i verden

Sidene 4 og 5

Huset overlever

Side 3

SU- lederens hjørne

Side 6

Stuntstafetten går videre

Side 8

LEDER:**Høsten er nå over**

Høsten er nå over oss og dette er som regel et godt tegn for de som er opptatt av studentpolitikk, og hvem er vel ikke det? En av merkesakene ved dette semesteret er helse og sosialpolitikken ved UiTø. Etter mange år med et tynt tilbud og dertil manglende interesser for emnet, ser debatten heldigvis til å blomstre opp. Det er bare å håpe på at helse og sosialutvalgets innstilling danner hovedmønsteret for en videre debattering i de universitetspolitiske organ. Det er med glede vi ser at studentrådet har sluttet opp om hovedpunktene i utredninga. Dersom de andre aktuelle organ gjør likedan, ser det ut til at vi kan få et akseptabelt helse og sosialtilbud også ved dette Universitetet. Det er likevel klart at det enda er mye upløyet mark igjen. Noe av det første man må gjøre er å undersøke studentenes behov grundigere, slik at man har et sikrest mulig utgangspunkt.

Vi vil likevel gi en honnør til utvalget, som til tross ferie og dårlig tid har klart å gi de generelle grunnriss av velferdssituasjonen i dag.

TID FOR Å SØKE BOSTØTTE

Har du krav på bostøtte fra Husbanken?

Hvis du er usikker på det, er det viktig at du leser videre.

Bostøtte er en stønad som Den Norske Stats Husbank deler ut til husstander (kan også være husstander med én person) som har lav inntekt i forhold til boligutgiftene. Ordningen er behovsprøvd – dvs. at du må oppfylle visse vilkår for å få støtte.

Av

sosialsekretær

Ann Torunn Olsen

De viktigste vilkårene er:

– Du må være heimehørende i Tromsø kommune. Kommer du fra en annen kommune, må du ha meldt, eller melde, flytting hit.

– Husstanden må ha barn under 18 år. Dette gjelder både for par og aleineforeldre, eller

– noen i husstanden må ha ytelse fra folketrygden, som f.eks. grunn- og hjelpestønad, uførepensjon, eller

– husstanden må ha person med attføringsstønad eller overgangsstønad til aleineforeldre.

– Du må bo i en bolig som kommer inn under ordninga

Slik bolig er:

a) Alle Samskipnadens boliger, unntatt Breivika.

b) egen leilighet i borettslag

c) eget hus

d) leilighet leid hos andre. Hvis

du leier hos private, må det være minimum 1-roms leilighet, altså 1 rom og kjøkkenkrok. Det har ingen betydning om du betaler innskudd eller ikke.

– Husk at boligen må være bygd ferdig etter 01.01.74 (uansett hvordan den er finansiert) eller, om boligen er eldre, ha lån i Husbanken eller Landbruksbanken.

Ellers gjelder spesielle regler for inntekter og boutgifter, men det kommer jeg ikke nærmere inn på her. De aller fleste studenter vil oppfylle disse vilkårene. Det er forøvrig inntekt 2 år tilbake som legges til grunn. Oog husk: Studielån regnes ikke som inntekt.

Opplysninger om inntekten trenger du ikke føre på søknadsskjemaet. Disse får Husbanken direkte fra Likningskontoret.

Slik går du fram når du søker.

Søknadsskjema får du

– på Tomte- og boligkontoret, Vestregt. 41, tlf. 85 000.

– i boligavdelinga, Student-

samskipnaden, Roald Amund-

senspl. 1.

– hos sosialsekretæren, bro-

slyrehylla ved kantina, IMR.

Disse stedene får du også opp-

Ansettelse av SU-sekretær:

Feil fremgangsmåte av studentutvalget

På siste Studentrådsmøte oppsto det uenighet om hvilken ansettelsesprosedyre som skulle benyttes ved ansettelsen av Studentutvalgssekretæren. I følge det vedtak som ble gjort i Studentrådet (SR) har Studentutvalget (SU) begått formelle feil da de ikke lyste ut stillingen som SU-sekretær før de la fram sitt forslag til ansettelse for SR. Saken ble utsatt og stillingen må lyses ut offentlig og søkerne skal vurderes av et ansettelsesutvalg.

UTROPIA: Kurt Haugli

Anne Solheim, leder SU, sier at utvalget hadde tolket reglementet slik at det ikke var nødvendig å lyse ut stillingen offentlig hvert år. Denne tolkningen hadde SU støtte for hos tre av representantene i reglementskomiteen som sto for utarbeidelsen av det reviderte reglementet i vinter.

Representantene i SR var derimot av en annen mening og det ble fremsatt et utsettelsesforslag hvor det også var innbakt vedtak om å lyse ut stillingen offentlig.

Dette forslaget ble vedtatt mot en stemme.

Samtidig som debatten om fremgangsmåte gikk ble det også kastet inn betenkninger om SU-sekretærens dobbeltstilling som SU-sekretær og formann i Samskipnadens styre. Enkelte mente at denne koblingen av verv ikke er heldig og ønsket en prinsipiell diskusjon på dette.

Anne Solheim ser også på den nåværende ordningen som ikke helt bra prinsipielt. Men hun er av den mening at den nå fungerer praktisk bra og at hun derfor ikke har betenkeligheter med at en og samme person innehar de nevnte verv.

Det vil på neste Hovedallmøte bli fremmet en prinsipiell diskusjon rundt dette emnet og det vil antakelig bli en prinsipiell diskusjon på det SR-møtet som går forut for HAM og hvor ansettelsen blir foretatt, sier Anne Solheim.

På spørsmål om det ikke er betenkelig at denne diskusjonen først kommer etter at ansettelsen er foretatt sier Anne Solheim at det er mulig at ansettelsen ikke blir foretatt før på et ekstraordinært møte etter hovedallmøtet.

Det er nå nedsatt en ansettelseskomite med tre medlemmer.

Studentrådet har en representant, mens Lærestedsutvalget og SU har en representant hver. SR er representert ved Merethe Sollund, mens representantene fra SU og LSU enda ikke er valgt men det vil antagelig bli Anne Solheim og Trude Rath-Olsen.

Uansett utfall av debatten i SR og på hovedallmøtet så er det utfallet som innstillingen til ansettelse som kommer fra ansettelsesutvalget også et innlegg i debatten i følge Anne Solheim.

Sponset studentpolitikk

SU har gått nye veier for å finansiere studentpolitikken. Til å dekke utgiftene til det tradisjonelle SU seminaret i høst, har man gått til bankene i byen. 23.000 av et budsjett på 28.000 håper SU og få inn på den måten. – Vi mente det var en kurant affære og ikke nødvendig å ta opp på HAM, sier SU leder Anne Solheim til Utropia.

UTROPIA: Harald Gjesvik

Men samtidig har ikke Anne problemer med å se at det ligger prinsipielle spørsmål begravd her. Jeg synes det er bare bra om vi får en prinsippdiskusjon, fremhever hun. Det var også det som ble etterlyst da det ble orientert om seminaret på forrige studentrådsmøte. Det ligger således an til at saken vil komme opp på neste hovedallmøte.

SU seminarene har vært fast tradisjon hvert semester de senere årene. De har til nå vært finansiert over SU sitt budsjett, hvilket i praksis vil si semesteravgiften. Til høstens seminar var det bare 5000 igjen på SU's budsjettpost. Seminaret var begrenset til å koste 28.000.

Når seminaret blir såpass dyrt skyldes det i hovedsak at man skal ha innledere både fra Danmark og Oslo. Reiseutgiftene blir således

høye. I denne situasjon var det man fant å ville henvende seg til det private næringsliv.

Bankene interessert

Når Utropia går i trykken er så langt vi vet ingenting avgjort. Men det er tydelig at bankene ikke har stilt seg avvisende. Det stemmer for såvidt med det man kan observere ved hver semesterstart; for bankene er studentene en interessant gruppe. Vi kan vel trygt gå ut fra at det er vår fremtidige økonomi de er interessert i.

Det prinsipielle spørsmål som må komme opp er jo: Hvem har ansvaret for studentenes økonomi og er alle penger like god. Det tangerer jo et aktuelt spørsmål i Samskipnaden, hvem/hvorledes skal finansiere studentvelferden.

Det kan bli en livlig høst i studentpolitikken.

I REDAKSJONEN:

Johnny Ask

Kurt Haugli

Steinar Johansen (ansv.)

Kristin Johannesen

Sigrunn Pettersen

Torunn Pettersen

Håkan T. Sandersen

Hanne Gjerme

REDAKSJONSEKRETÆR

Harald Gjesvik

ØKONOMISEKRETÆR:

Bjørn Brox

FOTOGRAFER:

Otto Andreassen

Bjørn Erlandsen

UTROPIA

Adr.: Postboks 678, 9001 Tromsø, tlf. 81 688 linje 386.

Vi har lokaler i 3. etasje på UB og kan treffes der.

Mandag, tirsdag, torsdag, fredag 11.00–13.00

UTROPIA er et organ for studentene ved Universitet i Tromsø og kommer ut to ganger i måneden.

Redaksjonen er valgt på et uavhengig radikalt grunnlag.

Annonsepris: Kr. 3,50 pr. spaltemm.

Trykt i 1600 eksemplarer.

Trykk: A/S NOR TRYKK, NARVIK.

Studentrådet

Studentrådet

Studentrådet vedtok mot fem stemmer en uttalelse hvor det heter at arealet i tredje etasje i Universitetsbiblioteket anbefales brukt til studentaktiviteter.

Leder for Studentutvalget Anne Solheim

ble valgt til reprobervator på

landsstyre-møtet til Norsk Studentunion. Det var det overnevnte råd som valgte henne enstemmig.

Det etter hvert

så berømmelige Skibotn-seminar i SU regi blir denne høsten holdt helgen 18. til 20. oktober.

SAMSKIPNADEN REDDENDE ENGEL

Studenthuset var tidlig i vår bare en hårsbredd fra konkurs. I kjølvannet av en slik konkurs ville også Studentsamfunnet bli dratt med siden de var ansvarlig for driften av Huset. I siste øyeblikk kom Samskipnaden inn som en reddende engel. Samskipnaden kjøpte alt innbo og utstyr av Studentsamfunnet for 160.000 kroner og dette var da nok til at en unngikk den konkursen som egentlig skulle kommet. I følge direktør i Samskipnaden Bjørn Kaldhol skulle Studenthuset under normale forhold nå vært i skiftetretten.

UTROPIA: Kurt Haugli

Ved at Samskipnaden gikk inn i driften av Studenthuset unngikk en samtidig at det ble noen stopp i driften av Huset. Da det så ut som verst for Studenthuset hadde de en gjeld på 70.000 kroner til sine kreditorer som i hovedsaken var Mack og et grossistfirma. Samtidig hadde de en gjeld til Troms-banken på 20.000. Dette var gjeld som de ikke under noen omstendigheter var i stand til å betale i den nærmeste fremtid.

Fortsatt drift

Til tross for disse problemene vil det bli fortsatt drift ved Studenthuset i høstsemesteret. Dette siden Samskipnaden gikk inn i driften. De er nå økonomisk ansvarlig for det som skjer i Skippergata, mens det gamle husstyret står for den praktiske delen av driften. Til tross for at Huset fortsatt vil ha åpent så vil det bli med noe redusert åpningstid. Det vil bare bli holdt åpent på onsdager og fredager. Det har hele tiden si-

den Huset åpnet vist seg at lørdag var en vanskelig dag og trekke folk til Huset.

Lav øl-avanse

Som en av to hovedgrunner til at Studenthuset ikke hadde de forventede inntekter var at det var unormalt lav inntjeningssevne på ølet. Det viste seg i følge regnskapet at ølet som ble solgt til 22 kroner halvliteren, bare i realiteten betydde en inntekt på 18 kroner. Det betydde at det var et svinn på øl for fire kroner pr. halvliter som ble solgt. I følge Kaldhol er dette et uakseptabelt avansetap. Det kan være mange grunner til dette tapet. En ting er at kunnskapen til tappepersonalet ikke har vært god nok at det derfor ikke er blitt maksimal utnyttelse av hvert fat.

Dette har også skapt ringvirkninger for driften i høstsemesteret. Det vil i høst antagelig bare bli solgt øl i flasker, noe som vil redusere svinnet betraktelig.

Eget aksjeselskap

Den løsningen som eksisterer for driften i høstsemesteret kan i

høyden være ut semesteret, og det er derfor diskutert andre løsninger for drift i fremtiden. Det som nå er mest aktuelt er drift av Studenthuset som et eget aksjeselskap. Dette er en løsning som Samskipnaden går inn for.

I et eventuelt aksjeselskap vil Studentsamfunnet ha mer enn 50 prosent av aksjene slik at det fortsatt er studentene som har den reelle styring med Huset. Hvis løsningen med opprettelse av eget aksjeselskap, går i orden vil i realiteten Studentsamskipnaden gå inn med hele aksjekapitalen men ikke direkte. Studentsamfunnet vil få sin andel av innskuddet fra Samskipnaden.

Et nytt studenthus

Forutsetningen for at Samskipnaden går med på denne løsningen er at det blir en endelig avklaring når det gjelder lokaliteter. Det er klart at det ikke kan drives studenthus over lengre tid i de lokaliteter som nå er i Skippergata. Det har vært løselig diskutert om en ikke skulle flytte til andre lokaler men det har ennå ikke kommet noe konkret ut av denne diskusjonen. I hvert fall så må lokalene slik de nå er opprustes i følge Bjørn Kaldhol.

Det var få kvelder som denne med fullt hus som gjorde at driften ved Studenthuset i vår gikk med underskudd.

Kaldhol ser forøvrig på Studenthuset som en meget viktig del av det studentsosiale miljøet i Tromsø. Han påpeker også at det har en betydning for rekrutteringen til Universitetet. Bare til etterretning så var Kaldhol en av drivkreftene bak opprettelsen av det famøse Bergenske studenthus Hulen på slutten av 60-tallet.

Studentsamskipnaden i Tromsø

OM SØKNADER TIL HELSEFONDET

Det vil både i høst- og vårsemesteret blir bare ett tildelingsmøte for bidrag fra fondet.

Søknadsfrist i høst er 1. desember.

Søknader som kommer inn etter denne dato, blir behandlet etter at søknadsfristen for vårsemesteret er ute 1. mai.

Utvalget for Helsefondet ønsker å prøve denne ordninga, i håp om at det vil føre til større likhet ved tildeling av bidrag.

Ved å samle opp søknadene til utgangen av hvert semester håper vi å få bedre oversikt over antall søknader og søknadsbeløpene i forhold til de midlene som kan fordeles.

HILSEN
UTVALGET FOR HELSEFONDET

Spennende høst i kristent forum

Fottur til Tromsdalstind
Huskonsert i prestegården
Kveldsgudstjenester annenhver søndag
Internasjonal folkedanskveld
Temakveld om Sør-Afrika

Av Kjell Gunnar Skodvin

Dette er bare noen av de innslagene styret i Kristent Forum kan friste med for høsten 1985. Kristent Forum er den eldste av gruppene som organiserer et kristent arbeid blant studentene ved Universitetet i Tromsø – det er faktisk to år siden Forum hadde 10-årsjubileum. Vi har hatt en prat med styrelederen, Anne Skjøtskift, om høstprogrammet.

– Hvilket programinnslag gleder du deg mest til i høst?

– Spesielt gleder jeg meg til de tre tema-kveldene vi skal ha – om Polen, Latin-Amerika og Sør-Afrika. Ikke minst det siste temaet er svært aktuelt. Og så har jeg veldig sans for de mer sosiale arrangementene, så som turer og week-end-tur, folkedanskvelden og huskonserten.

– Har dere noen «rød tråd» for arrangementene i høst?

– Ja, vi har tenkt å vende

blikket utover i verden. På denne måten håper vi å inspirere til misjon og solidaritetsarbeid forøvrig.

– Hva skal dere finne på for å få de nye medlemmene til å trives?

– Den første uka i semesteret prøvde vi å «fiske» nye medlemmer og bli kjent med dem på småturer og hybeltreff. Mange av de som var med i Kristent Forum i fjor, er nå flytta fra byen, så vi håper jo på frisk nyrekruttering.

Ellers synes jeg jo at mye av programmet vårt i høst inviterer til trivsel og hygge!

– Men får dere egentlig noen til å gå på disse kveldsgudstjenestene deres?

– Å jada. Noen ganger er det riktig mange der. Kveldsmessene arrangeres annenhver søndagskveld i Elverhøy kirke, på toppen av Tromsøya. Gudstjenesten er en enkel nattverdsgudstjeneste

som jeg synes det er verdig å få med seg – her møter Jesus oss gjennom forkynnelsen, brødet og vinen. Forresten er det ikke vi som står som arrangører av selve gudstjenesten, men studentpresten. Men etterpå er det vi som inviterer folk med på kirkekaffe i menighetssalen.

– Og hva kan man gjøre for å bli med på Kristent Forums arrangementer?

– Det er bare å komme. Alle arrangementene er åpne. Følg med i Forum-programmet og på plakataene våre, så går du ikke glipp av noe! De fleste arrangementene våre foregår i Elverhøy kirke, i Kjærkantina (ved siden av Mack's bryggeri, inngang fra kaia), eller hos studentpresten i Jonas Lies gate 13.

Sa styreleder Anne Skjøtskift, som gleder seg til en spennende høst med Kristent Forum.

Sosialesekretær

Ta kontakt hvis du trenger råd og veiledning ved personlige og sosiale vanskeligheter eller studieproblemer som ikke er faglige.

Du kan også be om informasjon av forskjellig art og få vite hvor du kan henvende deg i helse- og sosiale spørsmål og juridiske saker.

Sosialesekretær Ann Torunn Olsen, Roald Amundsens pl. 1 (Berg-bygget) kl. 9.00–15.00. Tlf. 81012. IMR, Breivika, C-109, kantineinngangen, torsdager 11.00–15.30.

KORT OM:

Debattmøte om AIDS

Så har da denne Guds svøpe over menneskeheten, eller Guds gave til avisredaksjonene, også nådd UiTø. Det er medisinerforeningen som holder debattmøte under tittelen: Hysteri kontra fornuft. Så er det bare å håpe fornuften kommer i fokus denne gangen.

Innledere blir Georg Petersen, en spesialist fra Oslo, og prof. Traavik fra regionssykehuset her.

Temaene som blir reist er: Smittefare, smitteveier, symptomer, psykisk og fysisk behandling, lovgivning og informasjon og diskriminering overfor homofile. Det siste er kanskje ikke det minst viktige i disse dager hvor sentrale folk innen statskirken blåser støv av noen av kristendommens minst humane og mest primitive holdninger.

Tidligere på dagen er det et mer lærd seminar for helsepersonell og medisinerstudenter.

Møtet er åpent for alle, og tid og sted: Tirsdag 8/10 kl. 19.00 i Teoribygget.

Hanskepakking

Nå er det på'n igjen med pakking av operasjonshansker til Nicaragua! Nicaraguas økonomiske situasjon er enormt vanskelig. Operasjonshansker er en av de tusen nødvendige varer som må importeres og betales i dollar. Vårt hanskeprosjekt her i Tromsø tar sikte på å dekke et sjukehusbehov for operasjonshansker. – Så møt opp på loftet på Regionsjukehuset hver tirsdag kl. 16 og støtt opp om Tromsøs mest handfaste solidaritetsarbeid!!!

Cirkus Modern

Studenthuset våknet tidligere til live igjen enn det vi gikk utfra i forrige nummer av Utropia. Fremover vil det være åpent hver onsdag og fredag, så er det opp til studentene å sørge for at det blir liv laga.

En ekstra godbit for de tunghørte vil det og bli. Studentenes egen støyforurensner, blåseorkesteret Ompagniet, vil opptre på Bierstube i nærmeste fremtid. Arrangementet vil gå under navnet: Janitsjar in the Bar. Om dette er et forsøk på å utvide arealet i huset med å forflytte veggene, skal være usagt. Ei heller vet vi om det vil bli bratwurst- og sauerkraut pizza og få hin ulyksalige kveld. Men mulighetene for å få rensket øregangene skulle så absolutt være der.

Cirkus Modern

Noen lavere decibel skal vi ikke love, men ihvertfall en helt annen stil onsdag 16/10. Da følger Cirkus Modern opp suksessen fra i fjor og avlegger Huset et nytt besøk. Fra mindre pålitelige kilder får vi opplyst at det må være for å fullføre nedrivninga av Huset. Det sies nemlig å ha vært et meget vellykket forsøk sist. Men uansett så er det en godbit for de rock (synt rock?, rock synth?) frelste, så følg med på plakaten fremover og vær tidlig ute.

Og ellers; nattklubbevilling har man ikke foreløpig, men i alle fall utvidet åpningstid til 01.00. Så alle som mener at tradisjonell studentkultur med øl, vin og weltscmerz er verneverdig; stedet er Huset og tida hver onsdag og fredag.

Polsker studenter under og...

Universitetet i Tromsø har nettopp hatt besøk av en gruppe polske studenter og lærere. I den anledning er det naturlig å vende blikket bakover og spørre: Hva har skjedd ved de polske universitetene under og etter solidaritet?

UTROPIA: Jens Bjørnåvold

Høflighet, lydighet og moderasjon

Tilfeldigheter gjorde at undertegnede i mai i år deltok under den offisielle feiringa av 15 års jubileet for Universitetet i Gdansk. Den polske utdanningsministeren holdt en av hilsningstalene til jubelanten og uttrykte et sterkt håp om at studenter og ansatte utviste høflighet, lydighet og moderasjon overfor myndighetene i tida fremover. Talen ble oppfattet som et klart hint om en hardere linje overfor universitetene og vakte tildels heftige reaksjoner fra deltakerne i jubileet. En ny universitetslov er det viktigste verktøyet regimet bruker for å stramme til. Loven kommer som en erstatning for en lov som ble vedtatt så sent som i 1982, et av Solidaritetsperiodens resultater som faktisk overlevde «krigstilstanden». Ved inngangen til høstsemesteret er det ennå uklart hvor langt innstramningen vil bli ført. Foreløpig avventer regime og opposisjon hverandres neste sjakktrekk. Lovens bokstav tyder imidlertid på at vi kan imøtese en grundig knebling av den intellektuelle opposisjonen.

Høsten 1980

I sterk kontrast til Universitetet i Gdansk i mai 1985 står opplevelsene fra de polske universitetene høsten 1980. I kjølvannet av Solidaritet gjennomgikk universitetet en sann revolusjon av aktivitet og engasjement. I Gdansk, i Krakow, i Warszawa og i Wrocław oppsto allerede i september spirene til det som skulle bli den uavhengige studentorganisasjonen NZS. Organisasjonsmessig, ressursmessig og erfaringsmessig sto studentene svakt i denne første perioden. Entusiasmen og engasjementet oppveide imidlertid dette, faktisk mobiliserte disse første, lokalt baserte, komiteene, opp til 30-40% av studentene ved universitetene. Ganske raskt utkrystalliserte det seg generelle re-

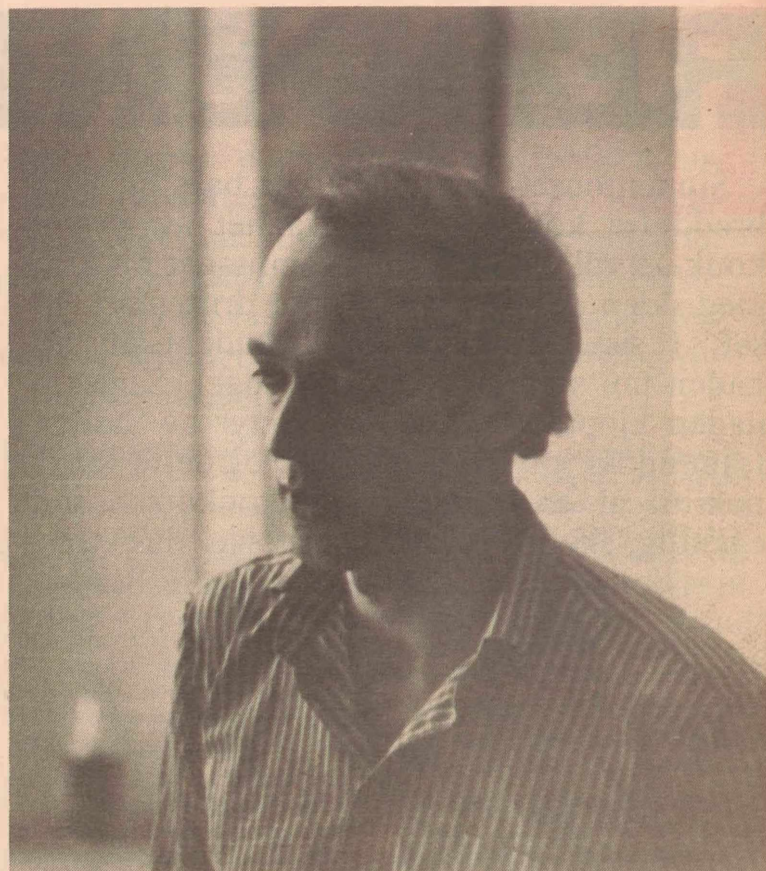
formkrav innsiktet mot universitetssystemet som sådant. Studentene ved Universitetet i Krakow presenterte bl.a. en liste på 22 krav overfor de sentrale utdanningsmyndighetene der de krevde større medinnflytelse m.h.t. pensum og fagutforming, rett til grunnleggende organisasjons og trykke/talefrihet, nedbygging av ekstremt hierarkiske styringsformer osv. osv. På mange måter minner de polske studentenes krav fra høsten 1980 om tilsvarende krav fra vestens «studentoppør» på slutten av sekstitallet.

NZS

Våren 1981 ble de organisasjonsmessige spirene fra den foregående høsten samlet i den uavhengige studentorganisasjonen NZS (NZS står faktisk for «Den uavhengige studentorganisasjonen»). På det tidspunktet NZS ble stiftet (april 81) er det realistisk å regne med at organisasjonen hadde en oppslutning på mellom 30 og 50% av studentene. Dette er en ekstremt høy prosentats når man tar i betraktning at man stort sett manglet organisasjonserfaring og, for svært manges del, hadde vært passivisert politisk hele livet. Til sammenligning hadde den offisielle studentorganisasjonen en oppslutning på mellom 1 og 3% av studentene på samme tid. Sammen med opposisjonelle lærere tilknyttet Solidaritet, satset NZS hele sin innsats på å kjøre reformkravene igjennom hos regimet i Warszawa. Noen rendyrket lobbypolitikk kan man knapt kalle denne innsatsen. Tallrike streiker, «sit downs» og regelrette universitetsokkupasjoner var viktige pressmidler som ble brukt hyppigere og hyppigere ut gjennom 1981. Myndighetene angrep NZS gjentatte ganger med beskyldninger om uansvarlighet og ekstremisme, uten at dette fikk noen innflytelse på organisasjonens aktivitet. Angrepene til tross, tilstandene ved universitetene ble gradvis myket opp. De gamle regimetroktorene ble avsatt, nye og for studentene akseptable rektorer ble innsatt, politiske og faglige diskusjoner på fritt grunnlag tok etter hvert over plassen etter den passiviteten som hadde vært rådende før. I begynnelsen av desember 1981 framstod NZS som en av de viktigste studentorganisasjonene internasjonalt (bl.a. etablerte man tidlig et nært samarbeide med de vest-europeiske studentunionene) og som en reell maktfaktor innen det polske universitetssystemet.

«Krigstilstanden»

For nok en gang å holde seg til egenopplevde kontraster, framstod desember 1981 som det desiderte antiklimaks. NZS planla sin andre nasjonale kongress 14. og 15. desember i Wrocław. Studen-

tene ved universitetet der hadde helt siden i oktober vært i streik og delvis okkupert universitetet. Målet var å presse gjennom reformer på eget universitet, men også å presse på for å få gjennom en ny nasjonal universitetslov. Også i Warszawa fant liknende aksjoner sted. Kongressen ble naturlig nok imøtesett med spenning, noe umiddelbart gjennomslag syntes ikke nært forestående.

For min egen del, som for alle andre, ble det aldri noe av kongressen i Wrocław. Regimet Jaruzelski innførte «krigstilstanden» søndag den 13. desember og satte dermed effektivt sluttstrek for NZS's aktivitet «over jorden». Blant de aller første som ble arrestert var NZS ledelse samt en stor del av aktivistene. Faktisk er det grunnlag for å si at regimet reagerte hardere og relativt sett i langt større omfang overfor NZS enn hva tilfellet var overfor «moderorganisasjon» Solidaritet. Under et besøk i Polen i 1983 kunne jeg ved selvsyn konstatere at praktisk talt alle aktivister var utelukket fra universitetene. Systsatt som blomsterselgere, butikkhjelpere og tilfeldig løsarbeidere var denne gruppen hardt og effektivt fratatt muligheten til å fortsette opposisjonelt arbeid – ja til og med muligheten til å studere.

Muligens ønsket regimet å signalisere forsoning, muligens ønsket de å dempe inntrykket fra voldsukene ved årsskiftet, uansett ble en ny universitetslov innført ut på vårparten 1982. Selv om mange ting var kraftig moderert var det ingen tvil om at dette var en rest fra tøversperioden. Universitetene fikk beholde retten til selv å peke ut rektor, retten til å styre pensum og fagopplegg og framstod dermed som langt mere autonome enn hva tilfellet hadde vært før 1980. Den nye loven skapte grunnlag for videre reformarbeide ved universitetene. «Ingenting kan bli som før Solidaritet», sies det ofte i Polen, så også ved universitetene. Med utgangspunkt i det som etter norske forhold best kan beskrives som studentting, klarte studentene å opprettholde

en viss grad av aktivitet på det universitetspolitiske området. Selvsagt ikke sammenlignbart med aktiviteten i 1980-81, dog ikke uten innflytelse.

NZS gikk i perioden etter 1981 «under jorda». Organisasjonen skiftet dermed rolle fra å være masseorganisasjon til å bli en eksklusiv og farlig (særlig for medlemmene) opposisjonsorganisasjon. I følge regimet er det her «samfunnsfiendene og de uansvarlige» befinner seg. Regimets språkbruk viser faktisk at organisasjonen fungerer litt for godt etter deres smak. Hva slags rolle den kommer til å spille fremover gjenstår ennå å se.

Ett skritt fram og ti tilbake?

Såpass effektivt arbeidet opposisjonen ved universitetene at de i løpet av 1984 begynte å bli plag-somme for regimet. Utover nyåret 1985 kom så signaler om at man planla innstramminger. Den nye universitetsloven som til slutt ble presentert, gikk til direkte angrep på de rettighetene som tross alt var oppnådd siden 1980. Loven gikk imidlertid videre enn som så. Alle universitetsansatte skulle nå avkreves lojalitetsløfte overfor staten og regimet. Videre skulle de sentrale universitetsmyndighetene i Warszawa ha det siste ordet når det gjaldt valg, når det gjaldt faglig opplegg osv. osv. Særlig kravet om lojalitetserklæringer kan vise seg å bli en «hard nøtt» i tida som kommer. Man kan risikere Tsjeckiske tilstander der universitetene i praksis legges intellektuelt døde og tappes for folk med annet enn regimetro holdninger. Kanskje er det også dette regimet ønsker. Som Brecht sann nogenlunde har sagt: «...er ikke folket lydige så får man skifte det ut...».

Etter å ha fulgt de polske universitetene over 5 år er det vanskelig å konkludere særlig optimistisk. Det er imidlertid all grunn til å minne om at «etter solidaritet kan ingenting bli som før». Lærdommene studenter og ansatte ved de polske universitetene har gjort at disse fem årene ikke glemmes så lett. De kan nok komme til nytte.

Fellesrådet for det sørlige Afrika

Endelig er det stiftet lokallag av FSA i Tromsø. Lokallaget ble stiftet 25. september på et åpent møte på Saga hotell. Det ble valgt et styre som allerede er i arbeid. Interesserte som vil støtte FSA med sitt medlemskap og/eller sin arbeidslyst kan ta kontakt med: Maren Kristine Blomstrøm, Krokvn. 32, 9020 Tromsdalen, tlf. priv. 35 260.

LATIN-AMERIKANSK UKE

Latin Amerika Grappa i Tromsø arrangerer uke fra torsdag 10. oktober. Den dagen starter det opp med kulturkveld på Tromsø museum. Dagen etterpå er det politisk møte i Kjærkantina. Senere vil det bli teatergruppe fra El Salvador, solidaritetsmarked i kulturhuset, stands i gatene m.m. Nærradioene vil også bli preget

oden. Ikke minst er det grunn til å tro studentradioen vil ha flere innslag derfra. Så følg med på radioen fremover.

Foreløpig program

Torsdag 10/10, kl. 20.00. Kulturkveld i Tromsø museum. Tove Karoline Knudsen med sanger og Anne Hoel med dikt fra Latin Amerika.

møte i Kjærkantina, «Norsk utenrikspolitikk i Mellom Amerika». Debatt med Theo Koritzinsky, SV, og en representant fra Høyre.

Torsdag 17/10 (under planlegging, tid og sted ikke avgjort enda) Teatergruppe fra El Salvador. Nærmere kunngjøring kommer.

Lørdag 19/10 kl. 11.00-14.00.

Fellesarrangement med de andre solidaritetsorganisasjonene i byen i forbindelse med ungdomskampanjen og TV-aksjonen.

Nærmere opplysninger om arrangementene vil komme i tida fremover. Så følg med. Eller gå rett til kilden og bli aktiv selv. LAG kan du kontakte ved å skrive til: LAG, boks 2811, Elverhøy.

CHILES LANGE VEI

Det er 18. september, Chiles nasjonaldag, 12-års dagen for militærkuppet var for en uke siden. 10. oktober starter en latinamerikansk uke i Tromsø. Utopia møter Noelia på Paletten. Hun er chilensk flyktning, aktiv i Latin Amerika Grupper og leser norsk på gymnaset som privatist. Til neste år er hun student ved UiTø.

For mange av oss i Norge har kuppet i Chile hatt stor politisk betydning. Det var et håp som brast, håpet om en fredelig vei til en rettferdigere verden. Troen på at fornuft og argumentasjon kunne stilles opp mot våpnene ble knekt for mange. Fremdeles er det lett å spore mange teoretiske diskusjoner på venstresida tilbake til septemberdagene i 1973.

Men når vi i dag møter Noelia så er det ikke for å skaffe ny næring til diskusjonen mellom norske marxister, men for å prøve å gripe en flik av hendelsen fra innsiden.

Det er Chiles nasjonaldag, jeg spør om litt historie:

Vi ble uavhengige i 1818, 18. september. Vi har en viss demokratisk tradisjon i Chile, men ikke folkelige. Borgerskapets regjeringer, som aldri gjorde noe for de fattige. Helt til Allende kom til makten i 1970. Allende var leder for sosialistpartiet, men ble valgt inn i spissen for Unidad Popular. En koalisjon mellom sosialistpartiet og partier til venstre for det. De gjorde noe for de fattige, for folk flest, satte i verk en rekke radikale reformer. Regjeringen ble populær, for første gang i Chiles historie var det en regjering som slås for vanlige folks behov. Og fra første dag Allende satt, begynte borgerskapet å forberede kuppet. Borgerskapet og USA-imperialismen. Allende trodde på en fredelig og demokratisk vei til sosialisme. Bare den mindre grupperingen MIR, Movimiento Izquierda Revolucionaria (Revolusjonære Venstrebevegelse), ville at man skulle bevæpne folket, sette det i stand til å forsvare seg. Da kuppet kom, var de de første til å starte motstandskampen, de gikk under jorda, dannet by-guerilla og prøvde å få i stand en fjell-guerilla.

Mye av venstresida ble jo lammet etter kuppet. Partiene ble ødelagt, ledere ble fengslet, drept eller måtte gå i eksil. I løpet av de to første årene etter kuppet ble 30.000 mennesker drept. Men også fra fengsel og eksil fortsatte folk kampen. En viktig del har

skulle få nye lån fra verdensbanken. Det har man allerede fått.

Flyplassen på Påskeøya blir strategisk meget viktig. Fra før har man en engelsk NATO-base på Falklandsøyene og en amerikansk på øya Guantaenamo utenfor Cuba. Sammen med Påskeøya danner de et triangel som omspinner, og dermed gir muligheter for å kontrollere, hele Syd-Amerika.

Opposisjonen

– Hvor står opposisjonen i dag?

– Den er splittet, hvilket er grunnen til at kampen går så seint. På den ene siden har vi den borgerlige opposisjonen, Alliance Democratica, som består av de partiene som en gang støttet kuppet, samt deler av Sosialistpartiet. På den andre siden har vi den folkelige opposisjonen, MDP, Movimiento Democratico Popular. I den finner vi kommunistpartiet, resten av sosialistpartiet og MIR.

Mens Alliance Democratica vil ha en borgerlig regjering og er redd for den revolusjonære kampen, så vil MDP ha en folkelig demokratisk prosess. MDP står for en linje med massekamp og guerilla-aktivitet. De har arrangert streiker, sabotasjeaksjoner, de organiserer arbeidere og studenter, i det hele, bygge en bred folkeopposisjon.

Guerilla-aktiviteten drives særlig av MIR og deler av kommunistpartiet. Det er dannet en guerillaorganisasjon som heter Frente Popular Manuel Rodrigues, FPMR. Manuel Rodrigues var en chilensk frihetshelt fra 1812.

– Etter mønster fra sandinistene i Nicaragua?

Chilensk forankring

Den slags paralleller har bedre grobunn i Europa enn Chile. Vi har vår egen kultur og en stor del av befolkningen kjenner lite til nicaraquansk historie.

Det er i chilensk virkelighet, ikke i luftige teorier at kampen har sin basis. Folk kjemper ganske enkelt fordi de sulter, ikke som en del av noe verdensomspennende komplott. Det har alltid vært USA og Pinochets propaganda at det er Sovjet-imperialismen som står bak. Det er vrøvl, den chilenske motstandskampen er forankret i chilensk virkelighet og tradisjon. I Nicaragua var den forankret i nicaraquansk, i El Salvador i deres. Ellers ville man aldri fått den folkelige oppslutningen man har.

Det er nettopp fordi MDP tar utgangspunkt i folks virkelighet at de er den eneste mulighet for et demokrati i Chile i dag.

Fremtida

– Hva forventer du vil skje i Chile fremover?

– På den ene sida har vi et desperat regime som tar i bruk stadig verre undertrykkelsesmetoder. Alt vi kjenner fra andre diktaturer finnes i Chile. Dødsstraffer som opererer med statlig støtte, et universitet og flere gymnaser er stengt, gummikuler blir brukt mot demonstrasjoner. For 3-4 mnd. siden ble 3 ledere fra kommunistpartiet arrestert. Dagen etter ble de funnet drept og skåret opp. Det vakte voldsomme reaksjoner og familiene satte i gang undersøkelser. De fant fram til 14 skyldige i politiet og reaksjonene ble så kraftige at politiets representant i Kuntaen måtte gå av. Men det er bare et forsøk på å vaske seg ren, hele regimet var skyldig. En måned senere omtrent ble en student drept under tortur. 2 offiserer i militæret var ansvarlige. Økonomien er ute av kontroll,

– Det er nasjonaldagen i dag, er det ikke?

– Jo, Noelia nikker mens hun setter seg.

– Men kanskje ikke noe særlig å gratulere for nå?

– Nei, hun rister sørgmodig på de mørke krøllene, men smiler svakt likevel, nei, akkurat nå er ikke nasjonaldagen så mye å glede seg over.

I de siste årene har det vært en sterk massemobilisering og stadig politisering av folk. Ikke minst ungdommen og studentene.

Salvadorianske vei

Men dessverre tror jeg ikke venstresida er sterk nok i dag. Det mest sannsynlige er at vi først får en utvikling som i El Salvador. Pinochet vil bli byttet ut med en USA-støttet regjering fra høyresida i den borgerlige opposisjon. Men en slik regjering kan ikke løse folks problemer i Chile, og vil bli midlertidig.

Men prosessen i Chile er ikke lett og veien vil bli lang. Det kan bli mange år til vi får en virkelig radikal forandring. Den folkelige sosialismen som vi trenger.

Noelia selv vet hva det er å vente. I 1978 flyktet hun etter sin daværende mann fra Chile til Brasil. I to år levde de uvisst der, Brasil og Chile hadde utvekslingsavtaler. Så kom de under FN's flyktningekommissær og havnet i Norge. Dengang et ukjent land for dem, nå har hun bodd her i 5 år. Og når det blir trygt å besøke Chile igjen, for ikke si flytte dit, vet hun ikke. I mens må hun leve delt mellom to hjemland.

Religionsforfølgelse i IRAN

Av: Ivar Namsløs

Et enstemmig Landsstyre i Norsk Studentunion har gjennom en uttalelse oppfordret Norges regjering og Storting til å gjøre sitt ytterste for at situasjonen for Bahá'íene i Iran skal bedres.

Helt siden Khomeinis maktovertakelse for 5 år siden har bahá'ien vært utsatt for store forfølgelser og overgrep. Forfølgelsene har vært rettet mot barn og voksne, kvinner og menn.

Det ville være galt å si at forfølgelsene av bahá'í-troens tilhengere i Iran tok til under Khomeini. Helt siden troen oppsto i midten av det forrige århundre, har landets presteskap og myndigheter vært ute etter dens tilhengere. Forfølgelsene i de første år førte til at 20.000 ble drept. Religionens grunnlegger, Bahá'u'lláh, var selv landsforvist og fengslet i 40 år.

Alle religioner har i en begynnerfase møtt motstand og mistro, som også har resultert i blodsutgytelser. Bahá'í-religionen er intet unntak. Forfølgelsene har pågått i større eller mindre grad i over 100 år nå, men de har uenkelig øket på igjen de siste årene.

Fengsling, tortur og henrettelser etter skinnrettergang, eller uten rettergang i det hele tatt, er noe av den virkelighet Bahá'íene i dagens Iran møter. I andre tilfeller blir deres eiendommer konfiskert, voksne og barn bortført, eller nektet adgang til arbeid og skolegang. Kvinner blir voldtatt eller tvunget inn i ekteskap med muslimer.

Tidligere ble forfølgelsene begrunnet med falske beskyldninger om spionasje og landsforræderi. Men i dag stikker de iranske myndigheter ikke lenger under en stol at forfølgelsene skyldes Bahá'íenes tro. Målet er fullstendig utryddelse av bahá'íene.

Hva tror så bahá'íene på?

Sentralt er enhetsbegrepet: Gud er en, verden er en, menneskeheten er en. De tror at enhver åpenbaringsreligion er et ledd i en rekke. Således er ikke Muhammed den hittil siste profet, men Bahá'u'lláh. Dette har falt muslimer tungt om brystet, og veien til anklager om bahá'íenes kjetteri er derfor ikke lang.

Bahá'íene tror at verden går mot en enhet, hvor usannsynlig det enn kan høres ut i dag. Veien til denne enhet er ikke-voldelig, ikke partipolitisk bundet, ikke preget av motstand mot de styrende myndigheter. De iranske myndigheters anklager på dette plan er derfor helt ubegrunnet.

Det som presteskapet i Iran kanskje frykter aller mest, er bahá'íenes syn på utdanning og på likestilling mellom menn og kvinner. Uviitenhet i et folk danner ønske forhold for personer som vil ha makt. Så lenge folke ikke kan lese eller skrive, kan maktthaverne forholde seg ganske som de vil.

Bahá'í-troens syn er at alle har rett til skolegang. Dette gjelder jenter såvel som gutter, kvinner såvel som menn. Blant bahá'íene i Iran er det således omtrent ikke analfabetisme lenger, mens det derimot ikke er uvanlig i befolkningen forøvrig.

I det forrige århundres Iran, i et land hvor kvinner var holdt tilbake på absolutt alle plan, sa Bahá'u'lláh at kvinner og menn skulle ha like rettigheter. Enda i dag er dette et prisipp som sjokkerer presteskapet. Det kan forklare hvorfor heller ikke kvinner skånes i de forfølgelsene som pågår.

Nei, bahá'í-kvinnene i Iran skånes ikke! På dette plan har de i alle fall kommet på høyde med mennene. I samme grad som sine mannlige medtroende utholder de pinsler og tortur, de ser sine barn bli utvist fra skolene, de møter sine bødler like faste i blikket som mennene gjør.

Bahá'íene i Iran lider, og de trenger all den støtte som en internasjonal opinion kan gi dem.

FILM OG FORSKNING

Det begynner nå å gå mot slutten på et 10 ukers kurs i kortfilm som har vært arrangert ved Universitetet i høst. 15 deltagere har vært med på en intens opplæring innenfor Cinema Direct. Kurset skal blant annet være et ledd i arbeidet med å bygge opp kompetanse på å bruke film innenfor forskning.

Utropia: Kristin Johannesen

For andre gang har det i år blitt arrangert et kurs – eller en såkalt workshop – innenfor Cinema Direct i Tromsø. Filmtradisjonen som Cinema Direct jobber innenfor kan knyttes til dokumentarfilm, men skiller seg fra denne ved at innholdet i filmen i større grad direkte blir bestemt i løpet av filminga. Ideelt sett skal også de personene som blir filmet være aktive i prosessen med å bestemme innholdet i den ferdige filmen. Sentret for opplæring innenfor Cinema Direct finner vi i Paris ved filmstudiet VARAN. Her gjennomføres det jevnlig ulike kurs med deltagere fra flere kontinenter som Afrika, Latin-Amerika og Europa. Tidligere har også 10-12 Tromsø-studenter deltatt ved slike kurs i Paris. Det at deltagerne på kursene har ulik kulturell bakgrunn skal føre til en større utveksling av erfaringer på tvers av kulturelle grenser. Samtidig håper man at formen på filmen skal føre til at ulike kulturer kan presentere sitt eget bilde på sin egen kultur. Dette gjelder da spesielt i forhold til kulturer i 3. verden hvor mye av informasjonen som bringes ut er sett gjennom vestlige øyne.

Workshop i Tromsø
For 2 år siden ble det for første

gang arrangert en «workshop» i Tromsø. Den gangen deltok det bare norske studenter. I høst har kurset hatt 15 deltagere med samisk, norsk eller afrikansk bakgrunn. De afrikanske deltagerne kommer fra Kenya, Tanzania, Mosambique og Kamerun. Kurset er også i stor grad finansiert gjennom midler fra NORAD

I tillegg kommer de to instruktørene på kurset fra Frankrike, mens to fra Nord-Norge er assistenter.

I løpet av 10 uker skal deltagerne få en grunnopplæring i å lage kortfilm. Flere av deltagerne har ikke erfaring med film fra tidligere, men alle har bakgrunn i universitetsmiljøer eller annen høyere utdanning. På slutten av kurset skal alle deltagerne ha laget hver sin kortfilm. De har da hatt ansvaret for filminga på en film og for lyden på en annen. De fleste tema i filmene blir hentet fra ulike hverdagsituasjoner i Tromsø. Et av poengene her er at folk med ulik kulturell bakgrunn kan se ulike fenomener og også oppfatte samme fenomener ulikt. Gjennom diskusjoner i løpet av kurset vil slike ting bli tatt opp og ulike erfaringer utvekslet. Et eksempel som vi kan nevne her er at en samisk student og en student fra Kamerun har gått sammen om å lage en film om hvordan en same som bor i Tromsø forsøker å beholde sin samiske identitet.

Film og forskning

Hensikten med å arrangere slike kurs på Universitetet er den muligheten som finnes til å benytte film innenfor forskning.

Universitetet i Tromsø er forøvrig det universitet i Norge, og muligens i Norden, som har kommet lengst med å bygge opp kompetanse på dette feltet. Gry Paulgaard, en av assistentene på kurset, forteller at bruk av film innenfor forskning foreløpig er i startfasen. Det dreier seg om å finne ut hvilke muligheter som finnes til å benytte film i forbindelse med formidling av forskningsresultater. Hvorvidt det er mulig å benytte film som metode innenfor forskning er en diskusjon som foregår kontinuerlig. Gry Paulgaard understreker at hvordan og på hvilket stadium film kan brukes innenfor forskningsprosessen stadig er oppe til debatt. Ethvert forskningsmateriale innebærer valg mellom ulike faktorer. På samme måte vil vi i valg av motiver for filmen foreta et valg mellom ulike deler av virkeligheten som vi ønsker å synliggjøre.

Spørsmålet med film som metode er selvsagt om det er mulig å gå fra det spesifikke til det generelle.

– Altså om vi gjennom små hverdagshistorier kan si noe om generelle samfunnsstrukturer.

Byngdom om «boner»

Bruken av film innenfor forskning er altså på begynnerstadiet her i Tromsø. Gry Paulgaard kunne som et konkret eksempel på hva som hittil har vært arbeidet med, fortelle om et prosjekt hun har deltatt i ved skoleforskningsgruppen på ISV. Her skulle vi lage en film som skulle illustrere gutters og jenters ulike yrkesvalg. Vi laget derfor en film om en jente og en gutt og deres valg av yrker.

Denne filmen laget vi med ungdom fra en utkantkommune her i Tromsø. Senere viste vi filmen på en del byskoler i Tromsø, og etter filmen fikk vi kommentarer og diskusjon med elevene. Det viste seg da at interessen ikke først og fremst konsentrerte seg om det som var det opprinnelige tema i filmen. Derimot skapte de en større diskusjon om forskjellen mellom byungdom og det de kalte

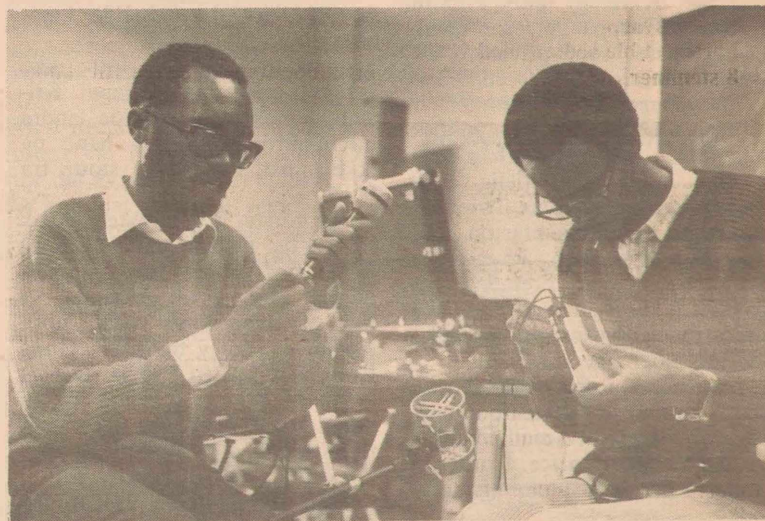
«Gry Paulgaard, assistent ved Cinema Direct-kurset.»

«boner» dvs. ungdom som bor i utkantene. Dette eksemplet tror jeg viser både mulighetene og problemene med bruk av film innenfor forskning, sier Gry Paulgaard. Problemer fordi at dersom vi ønsker å formidle resultater av forskning er det vanskelig å vite hvordan de som ser filmen vil oppfatte den. Muligheter fordi vi gjennom denne filmen fikk avdekket en del av de normene som hersker blant byungdom i deres syn på utkantungdom. Dersom vi viste denne filmen for alle elever i samme aldersgruppe i byen, og fikk samme reaksjon ville vi kanskje kunne si noe holdbart om sli-

ke fenomener. Altså at forholdene kan gjøres allmenngyldige for hele gruppa.

Det man med sikkerhet kan si om film og forskning, sier Gry Paulgaard er at film som formidler alltid skaper debatt. Men ellers er vi på mange måter på begynnerstadiet. Dette gjelder også den tekniske siden og dersom vi ønsker å benytte film mere aktivt, forutsetter det at vi generelt blir bedre i å beherske mediet, avslutter Gry Paulgaard.

Så får vi se da – om Cinema Direct kan konkurrere med video, reklame, TV2 og tynne og tykke forskningsrapporter i A4 format.

«Lydopplæring.»

STUDENTUTVALGSSEKRETÆR

Stillingen som studentutvalgssekretær skal etter instruksjonen utlyses årlig. Den som ansettes skal være student. Ved ansettelse legges det vekt på følgende:

1. Tidligere studentpolitisk og organisatorisk erfaring.
2. Tidligere arbeid som studentpolitisk sekretær.
3. Yrkeserfaring.
4. Praktiske ferdigheter.
5. Utdannelse.

Studentutvalgssekretæren har slike oppgaver:

- Maskinskriving, kopiering, arkivering.
- Holde orden på utvalgets økonomi.
- Saksbehandling for utvalget.

Arbeidstiden er 20 timer i uka. Stillingen lønnes etter ltr. 7-14, avhengig av ansiennitet. Krav om lønns plassering må fremmes i søknaden.

Søknaden må være i Studentutvalgets hender senest torsdag 10. oktober.

Søknaden sendes Studentutvalget, UB, Postboks 678, 9001 Tromsø.

Forespørsel rettes til studentutvalgsleder Anne Solheim.

STUDENTUTVALGET.

Anne Solheim

«Dyp konsentrasjon»

Studentutvalgslederens hjørne:

For å bedre kontakten mellom Studentutvalget, og studentmassen har Utropia og jeg funnet ut at jeg skal ha en egen spalte i avisa. Her vil jeg ta opp saker som opptar studentutvalget og meg.

En debatt som nå er under oppseiling er om det skal være mulig å sitte i flere «tunge» verv samtidig. I studentutvalget har vi nå en sekretær som samtidig er styreformann i studentsamskipnaden. Som sekretær har han ikke stemmerett i utvalget og han kommer heller ikke med politiske uttalelser på vegne av oss. Forvirringen oppstår når samskipnadssaker blir tatt opp i fora der han stiller i to roller: Som sekretær i studentutvalget er han referent, som styreformann diskuterer han på vegne av styreprerentanten i sam-

skipnaden. Dette skapte dessverre en del forvirring på siste studentrådsmøte. I studentutvalget er vi obs. på denne dobbeltrollen, men vi er enige om at ordningen stort sett fungerer bra. Vi har også en del fordeler av den, for eksempel har studentutvalget etter hvert fått svært godt innblikk i en del samskipnadssaker. Dessuten får vi en sekretær som kan bruke sine erfaringer fra å jobbe med saker i samskipnaden når han arbeider med saker for oss.

At studentene sitter med flere verv samtidig er etter min erfaring ganske vanlig. Faktisk er det ingen i studentutvalget som bare har ett verv. Dette mener jeg har en del positive sider for eksempel at vi får informasjon direkte fra en del organer og utvalg på universi-

tetet og at vi får gjengitt debatter som vanligvis ikke blir gjengitt i referater.

Slike ordninger har selvsagt også en del prinsipielle sider, uten at jeg vil gå for mye inn på dem nå. En side mange vil komme på er at det åpner for maktmisbruk. Det mener jeg egentlig ikke er så aktuelt fordi studentene alltid er i mindretall i universitetsorganene.

Vel, egentlig er det opp til dere å avgjøre om dere vil sette begrensninger på hvor mange evt. hva slags verv en og samme person skal kunne sitte i samtidig. Dette er en viktig prinsipiell sak som antagelig vil komme opp både på hovedallmøtet og i studentrådet.

Studenthelsetjenesten preges av tilfeldigheter og dårlig planlegging

Psykiske problemer, stress og sosiale problemer er mer utbredt blant studenter enn resten av befolkningen. Dette er noen av hovedpunktene i den nye helse og sosialutredninga som i disse dager foreligger ved UiTø.

UTROPIA: Steinar Johansen

Tromsøstudentenes behov for lege og psykologtjeneste er ikke systematisk kartlagt, med den følge at man må ty til modeller ved andre universiteter. I følge sosialsekretær Ann Torunn Olsen har det vært et betydelig antall studenter med psykisk-sosiale problemer som har oppsøkt kontoret. Mange av disse studentene kunne med fordel ha fått behandling hos psykolog, men siden det ikke eks-

isterer noen ordening angående psykologtjeneste er disse henvist til lange kølister på det private marked. I Tromsø er det pr. i dag kun 1 privatpraktiserende psykolog og 2 privatpraktiserende psykiatere. Dette medfører lang ventetid fra noen uker til flere måneder. Dersom det oppstår akutte kriser er det omtrent umulig å få hjelp, hvis det ikke dreier seg om tvangsinnleggelse.

Utvalget foreslår to alternative modeller til en løsning av problemet. Den ene muligheten er å ansette fast psykolog. På lang sikt vil dette være å foretrekke fordi det vil gi en mer allsidig og slagkraftig helse og sosialtjeneste. Et team bestående av en sosionom og en psykolog vil muliggjøre forebyggende tiltak f.eks. bomiljø.

Den andre muligheten er kjøp av psykologtjeneste. Dette kan gjøres ved å inngå en avtale med den privatpraktiserende psykologen som allerede er i byen. Økonomisk sett vil denne ordninga være mest gunstig for den enkelte student, men den gir ikke helse og sosialtjenesten verken faglige eller sosiale fordeler. Samarbeidet vil da få en ren formell karakter, noe som i sin tur igjen vil umuliggjøre forebyggende arbeid.

Og når det gjelder legetjenester er studentene henvist til lange

ventelister alt etter hvilke distrikt i byen de tilhører: Utvalget skisserer to alternative løsningsmodeller av samme type som for psykologtjenesten, men hvilken vei en bør velge, ja det kan bare en nærmere behovsundersøkelse gi svar på.

Rapporten tar også for seg situasjonen til de utenlandske studentene her i Tromsø. Utvalget foreslår at det opprettes en halv sosialsekretærstilling for å være i stand til å imøtekomme deres behov. Dette er studenter som er ekstra utsatt når det gjelder sosiale og praktiske problemer. Fremmedgjorthet, isolasjon og språklige barrierer kan være stikkord her, derfor ser utvalget det som nødvendig at stillinga blir opprettet snarest mulig.

Manglende barnehageplasser er nok kanskje det mest akutte problemet, som i følge utvalget bør gies høyeste prioritet. 38 barn på venteliste til samskipnadens barnehage er egentlig en uakseptabel situasjon.

Utredninga gir ingen pekepinn på hvordan dette problemet bør løses, men det er klart at det ligger et tungt ansvar på de politiske myndigheters bryst.

Rapporten konkluderer med at dersom en skal få et mest mulig helhetlig og nyansert bilde av studentenes velferdsmessige situasjon, bør man sette i gang grundigere undersøkelser. Først da blir man i stand til å velge de beste langsiktige løsninger.

Utvidelse av helse- og sosialtjenesten

3. Behovsundersøkelse foretas som grunnlag for videre planlegging. Forslaget falt med 8 mot 9 stemmer. Hege Raastad fremmet slikt forslag.
1. Behovene må kartlegges innen 1.1.86.
2. Tiltak fra 1.1. 1986 må bli tilsettelse av psykolog, refusjon av egenandeler ved legebesøk, 1/2 sos.sekr. for utenlandske studenter samt kraftig utvidelse av helsefondet.
3. Forebyggende arbeid må styrkes (bo-, barnehage, idrett etc.).
4. Helse- og sosialtjeneste er Statens ansvar.» Forslaget ble vedtatt med 9 mot 8 stemmer.

HVEM STYRER ?

Av: Hans Kristian Hemes

Hvem er det som i hovedsak skal utforme den studentpolitiske plattformen i Tromsø mellom hovedallmøtene og møter i studentrådet? Er det studentutvalget,

som reglementsmessig er det høyeste organet, eller er det andre som i praksis bestemmer?

Jeg stiller meg undrende til det på bakgrunn av siste møte i studentrådet. Der skulle representantene ta stilling til utbygging av helse- og sosialtjeneste blant studentene i regi av samskipnaden. Her hadde SU og samskipnadsstyret gått inn for omtrent samme innstilling, ut fra hva representantene i samskipnadsstyret tror er realistisk å få gjennom den nærmeste tida. Besnærende i utgangspunktet, men skal vi si oss fornøyd med det? Etter min mening nei. Vi kan ikke, og må ikke, som studenter utelukkende vurdere våre krav ut fra hva den forretningsmessige driften av samskipnaden gir mulighet for. Spesielt når behovene er så store som i dag, må vi vise dette for omverdenen. Det gjøres ikke ved å sette fram krav som vi har en formening er mulig å dekke med dagens rammer. Poenget er at rammen er for små, og da må det stilles krav som gjør at de blir utvidet. Våre prioriteringer skal ikke utelukkende ha utgangspunkt i «brødpolitikk», de skal i like stor grad være signaler om at situasjonen langt fra er tilfredstillende.

Hvorfor sender ikke SU ut slike signaler? Er det samskipnadsstyret, de som møter budsjett hverdagen i sine møter, som bestemmer studentenes linjer i forhold til nettopp samskipnaden? Hvorfor er det i tilfelle slik?

Etter min mening er det nå viktig at studentmiljøet tar seg tid til å vurdere hvilken rolle ulike organer skal ha i forhold til hverandre.

Det gjelder i særlig grad studentutvalget, lærestedsutvalget (LSU) og samskipnadsstyret. Disse er viktige fordi de hver for seg disponerer stillinger/verv som gjør det mulig å føre politikk over minimumsnivå. Med andre ord at studentene kan utforme sin egen politikk. Jeg undres nå på om noen av disse posisjonene er for tett koblet, om det er derfor SU ikke hevder selvstendige meninger.

Skal jeg bedømme selv ut fra møtet i studentrådet, er koblingen mellom SU og samskipnaden for markant og tett.

Dette er ei farlig utvikling. Det må ikke bli slik at det er lærestedsutvalget som skal bestemme hva vi i Tromsø mener om høyere utdanning ut fra direktiver gitt av Norsk Studentunion sentralt. Eller at samskipnadsstyret skal drive politikken overfor samskipnaden ut fra signaler de mottar i styrets møter. Skal vi komme noen vei i studentpolitikken må det være slik at signalene går den motsatte veien, at plattformen i grove trekk utformes på hovedallmøtene og i studentrådet med studentutvalget som den viktigste drivkraften i det daglige arbeidet.

Skal det lykkes, er det viktig at det kommer i gang en diskusjon om hovedlinjer i studentpolitikken. Den har manglet, men må komme. Kanskje bør vi starte med nettopp samskipnaden, som er svært viktig for studentene i Tromsø. Den diskusjonen kan neppe passe bedre enn nå, når den nye Lov om velferd for elever og studenter foreligger som forslag fra våre kjære venner i regjeringa.

Studenter gled dere men vær tålmodige

Av: Hege Raasad

Byråkratisk gimikk?

I mai i år vedtok styret i Samskipnaden noe så revolusjonerende som å oppnevne ei arbeidsgruppe med følgende mandat.

« - foreslå prioritering mellom forskjellige nye tiltak innen helse- og sosialsektoren». Sivarajah, Hilde Toften og Ann Torunn Olsen har gjort en bra jobb ut i fra de premisene som var lagt i mandatet. Men når vi ser på lista over må det være lov å stille spørsmålsteget ved hele måten saken er tatt opp i styret. Det minner om handlingslammelse og mangel på vilje til å stille krav overfor myndighetene. Det minner også om en «byråkratisk gimikk» - med funksjonen å gi studentene noe «viktig» å behandle i sine organ.

Studentrådet

En stor sak ble det også på SR den 19. september. Men premisene for et snilt og overrealistisk vedtak var gitt i SU sitt saksframlegg. Konklusjonen i Studentrådet ble heldigvis en ganske annen (se under). Dette vedtaket er helt i tråd med de prioriteringene arbeidsgruppa nedsatt av Samskipnadsstyret gjorde. Noen karakteriserer vedtaket som «skandaløst urealistisk» - det finnes jo ikke penger. - Det rare er at de lenger sør i landet har råd til både det ene og det andre - hvor får de pengene fra? Samskipnadene i Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger har ulikt utbygd helse og sosialtjeneste, men felles for dem er at helsefondene er relativt mye større og at egenandeler på tjenester som Samskipnadene ikke dekker refunderes. Et annet fellestrekk er at utbyggingen har skjedd tilfeldig og uten behovskartlegginger.

Sosialsekretæren

Ann Torunn Olsen som er ansatt som sosialsekretær i vår Samskipnad er spesielt opptatt av behovet for kartlegging. «Utbygginga her i Tromsø har kommet så kort at vi har en ypperlig sjanse til å gjøre skikkelig grunnlagsarbeid», sier hun. Hun påpeker også Universitetets unnfalighet i saken: «Det vedtas en andel på 5% utenlandske studenter ved opptak hvert år, men det løftes ikke en finger for å gi dem hjelp til å finne seg sosialt og faglig til rette. «Ann Torunn Olsens arbeidssituasjon blir stadig mer presset og krevende. Det har ikke hjulpet besynderlig å skrive notat, utgreiinger og saksframlegg for å få forståelse for arbeidssituasjonen og den altfor store nedprioriteringen hun må gjøre av viktige oppgaver». Men det eneste som duger er en skikkelig kartlegging som i klare tall kan dokumentere forholdene».

Så får vi vente

- å se hva herrene Bakken, Kaldhol, Ødegård og Willoch kan «trulle» fram på budsjettet for 1986 til oss her oppe i periferien!

H. r.

To hoder tenker bedre enn ett

Av: Gro Roksand og Lillegull Hansen

Er studentmiljøet i Tromsø best tjent med at en og samme person sitter på to av de mest sentrale vervene i det studentpolitiske miljøet? Vi tenker konkret på at samme person både er styreformann i Studentsamskipnaden og sekretær i Studentutvalget.

Denne situasjonen med en og samme person i de to sentrale stillingene er et særsyn i det studentpolitiske miljøet i Norge. Ved de andre universitetene rister man på hodet over at man i det hele tatt kan tenke tanken. Hoderistningen blir ytterligere forsterket når de får høre at vi har bare 3 studentpolitiske verv som er lønnet slik at folk kan bruke mesteparten av tida si i vervene. I Tromsø har da samme person to av disse stillingene. Misbruk av ressurser kalle rnoen det. Uheldig sammenblanding av posisjoner sier andre. Her skal vi la det siste ligge og gå inn på hvordan vi best mulig kan bruke de små ressursene vi har i Tromsø.

Mens man i Oslo har ca. 20 tillitsvalgte som er lønnet på heltid, har vi i Tromsø bare 3 verv som er lønnet tilsvarende ca. halv tid. Med en studentøkonomi som blir dårligere år for år får stadig færre anledning til å bruke tida si på studentpolitikk. Rundt på Universitetene blir derfor nettopp disse lønnede vervene stadig viktigere. I dag er det i stor grad her studentpolitikken utformes. Det er her nytenkningen kan skje. bl.a. fordi folk slipper å tenke på studieprogresjon og gjeld.

Når de lønnede vervene blir stadig viktigere må man bruke de slik at miljøet får mest mulig ut av de sparsomme ressursene man har. Derfor bør de deles slik at flest mulig får anledning til å delta i studentpolitikken til glede for hele miljøet. For det er vel fortsatt slik at to hoder tenker bedre enn ett - også i Tromsø?

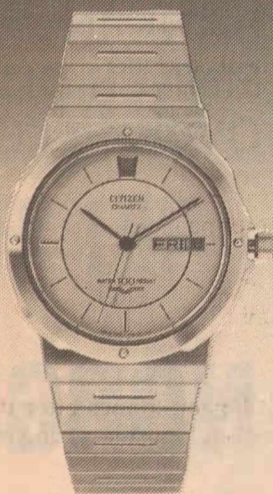
Det siste halvåret har aktiviteten i studentpolitikken i Tromsø avtatt etter at den i vår nådde lovende høyder. Kan noe av grunnen til dette ligge i den «privatiseringen» av studentpolitikken som har funnet sted? Når en og samme person sitter i flere sentrale posisjoner blir det naturlig nok liten polemikk mellom disse posisjonene. Det bidrar til at diskusjonene - som nettopp gjør studentmiljøet så spennende og levende - dør ut. Hele miljøet vil lide av det.

Kompetansen og kunnskapen blir også samlet på færre hender. Det bidrar til fattigdom i miljøet som helhet og mindre interesse for studentpolitikk blant menige studenter.

Når en slik sentral person - med flere viktige verv - trekker seg, vil miljøet kunne kjenne det som et slag. Tenk hvilket gap man skal fylle når personen tropper av med alle sine kontakter, kunnskap og erfaring. Ble vervene delt, ville flere bære miljøet. Om en person da forsvinner, er det lettere å fylle hullet.

Helt til slutt vil vi understreke at dette ikke er ment som et angrep på Tor Ødegård person. Det er ikke han vi diskuterer, men prinsippene. Når han sitter med disse to tunge vervene, er ikke han å klandre. Han har lagt ned en stor arbeidsinnsats. Vi andre studenter må derimot ta på vår kappe at vi ikke har vært i stand til å stille flere innsatsvillige personer. Når nå sekretærstillingen i Studentutvalget blir lyst ut på nytt, har vi en mulighet til å rette på dette. Det ville studentmiljøet som helhet etter vår oppfatning tjene på. Og det er det - hensynet til studentmiljøet - som virkelig teller i denne sammenheng. Det tror vi også Tor Ødegård er enig i. Han som har lagt ned så mye arbeid nettopp for og i studentmiljøet i Tromsø.

CITIZEN
THE SPORTING
LIFE

NORGES URMAGER FORBUND
URBEVIS
FORSIKRING/GARANTI
98 76 54 32

UR FOR HJELP FAMILIEN
URMESTER MORALF ANDERSEN
STORTORSET 5 - 117 OSLO - 0200 - 0401 TRONHEIM

SU-leder Anne Solheim
UTROPIAs lynske stafett:

STUNTSTAFETTEN

SU-leder Anne Solheim har på strak arm vist at hun går utenpå enhver angst-bitende Høyreminister. Han har gjort sin plikt, og levert et bidrag til høstens vakreste eventyr, Utopias lyriske stafett:

Hr. Red. sekr. Harald Gjesvik utfordret meg i forrige nummer til å vise at jeg har guts. Det har jeg. Det som følger er mitt første (siste?) forsøk, og det er ingen grunn til å regne med gjentakelser.

*En gang
skal jeg
reise meg
og si:
At det går an!*

*Verden er råtten,
og det må vi
aldri glemme.*

Halvor

Jeg sender utfordringen videre til ham jeg (uten lov) lånte siste strofe fra, Halvor Losnedal, fylkesleder i Troms AUF.

Anne

P.S. Fatt mot.

Ingen selger

Bokverk

– billigere enn oss.

I VÅR FORRETNING FÅR DU:

- Alle bokverk til samme pris som forlagsagentene tilbyr.
- Ikke tillegg av moms på bøker.
- Ikke tillegg for avbetaling.
- Bokverk på like gunstige ratevilkår som forlagene tilbyr.
- Se utvalget av verk før du bestemmer deg.
- Hjemlån av aktuelle verk, uten kjøpepress eller risiko.

UNIBOK
UNIVERSITETSBOKHANDEL

Postboks 761 – 9001 Tromsø
Tlf. (083) 81 012

UTROPIA I GLASSHUS

Når du holder denne avisa i hånden, har Utopia sannsynligvis kommet seg dit det var meningen de skulle vært for lengst. I glassburet i kjelleren på ISV/ISL.

Det ligger rett ovenfor

AU-kontorene og rett utenfor kantina. Forhåpentligvis har vi fått beholde vårt gamle telefonnummer, men det er ikke avgjort. Så hvis du prøver å ringe oss og aldri kommer fram: Hør med sentralen om vi

har nytt nummer.

Og ellers: Kom innom, fortell oss hvordan det går, hvem som er snille og hvem som er dumme. Vi trenger stadig mer tips for å bli bedre.

Red. i Utopia

Til redaksjonen i UTROPIA

Med stigande undring les vi siste utgåva av UTROPIA at redaksjonen ikkje veit kor FJESING-prisen kjem frå: Opprørande! Og som om ikkje var nok – overrekkinga skal ha gått føre seg i «den totale anonymitet».

Er det då rart at studentane frå Nordisk grunnfag 84/85 klør seg i hovudet og sukker tungt? Kor anonymt er det å

annonsere utdelinga av prisen, plakatar og studentradio to veker før, og kor anonymt er det å dele ut prisen for auga på 120 menneske? Det siste spørsmålet må naturlegvis bli: Kor bevisstlaus var personen som på vegne av UTROPIA tok imot prisen?

«Prisoverrekkelser følges alltid av snitter m.m.» heiter det i UTROPIA. Denne prisoverrekkinga blei følgd av skreimølje m.m. – slik det høver seg for ein fjesing. Overrekkinga fann stad fredag 22. februar. Veit UTROPIA no kva høve det dreier seg om? Velkommen til møljefesten neste år og.

Med helsing
Nordisk Grunnfag
H. 84- V-85

THAILAND – SINGAPORE

Vi er BILLIGST til ferieparadisene i Østen. Greie vilkår.

NB: Enveis billetter mulig. Bare for studenter og skoleelever.

Priser en vei fra Oslo:

Hong Kong	Kr. 3940,-
Singapore	Kr. 3460,-
Bankok	Kr. 3240,-
Peking	Kr. 4250,-
Tokyo	Kr. 4200,-

UNIVERSITETENES
REISEBYRÅ

Brevika - Postboks 865
9001 Tromsø - Norway

BILLIGST TIL ØSTEN!

Kan du lese teksten nedenfor?

HVIS IKKE
BØR DU SØKE

KONTROLL

AV DINE

ØYNE!

Hilsen
Opikus
Magnus Jacobsen
Fr. Langesgt. 12
Tlf. (083) 82 710

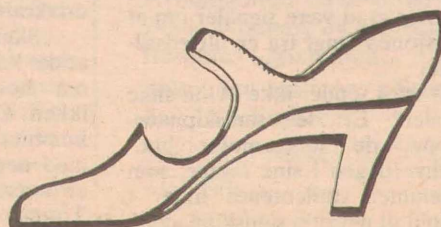
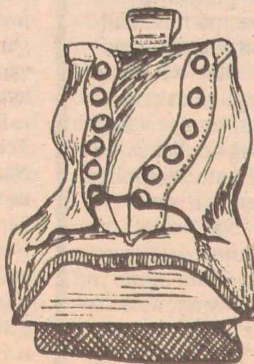
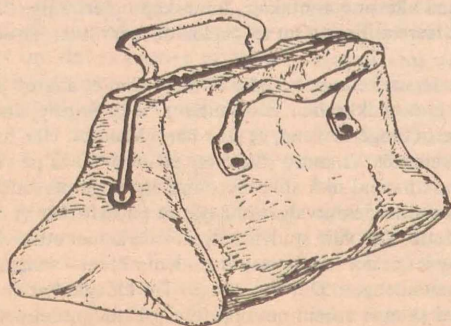

SKOMAKEREN ER LØS

Du finner skomakeren i Storgt. 126.
Maskinelt og fagmessig gjør han sko- og lær-reparasjoner for deg.

SKO-REPARASJONER MENS DU VENTER!

TLF. 30 055

DENNE
BANKEN
FINNER DU
OVER HELE

NORGE

K KREDITKASSEN
FISKERNES BANK

TROMSØ
Tlf. (083) 85 530